

Advokatforeningen, Vest-Agder krets
Advokatforeningen, Aust-Agder krets

Deres referanse

Vår referanse

Dato

23.05.2024

BOSTYREROPPDRAG KONKURS OG TVANGSAVVIKLING

Agder tingrett vil foreta en gjennomgang av listene over advokater som påtar seg oppdrag som bostyrere i konkurs- og tvangsavviklingssaker. I den anledning inviterer Agder tingrett advokater som ønsker å jobbe med disse sakene om å melde sin interesse.

Det bes om at advokater som ønsker å jobbe med denne type oppdrag melder sin interesse til agder.tingrett@domstol.no innen 10.06.2024, og at CV vedlegges. Det legges til grunn at advokater som pr. i dag står oppført tingrettens lister som utgangspunkt stadig ønsker å være tilgjengelig for slike oppdrag dersom tingretten ikke mottar annen tilbakemelding innen samme frist.

Tingrettens rutiner for bostyrere vedlegges til orientering. Det gjøres særlig oppmerksom på punkt 1.1 hvor følgende fremkommer: *Fordeling av bostyreroppgdrag ved de ulike rettsstedene tar utgangspunkt i fordelingsforskriftens system (FOR-2021-03-19-762), noe som innebærer at bostyreroppgdrag normalt tildeles advokater med kontorsted i tilknytning til de enkelte rettsstedene hvor boet åpnes - Farsund, Kristiansand eller Arendal.*

For øvrig bemerkes at retten ønsker å ha et begrenset antall bostyrere blant annet for å sikre effektiv samhandling med retten og god oppfølging av rutiner, noe som lettere sikres ved en av viss «mengdetrening» hos bostyrerne. Tingretten ønsker også en begrensning på antallet advokater fra samme kontor av habilitets- og fordelingshensyn. Bostyreroppgdragen er personlige, og tingretten opererer med en øvre aldersgrense for bostyrere på 72 år.

Det forutsettes at advokater som ønsker å ta oppdrag som bostyrere har kontorfunksjoner som ivaretar de krav til tekniske løsninger, tilgjengelighet og sekretærbistand som bostyreroppgdrag forutsetter. Advokater som ønsker bostyreroppgdrag må også holde seg løpende faglig oppdaterte. Det presiseres for ordens skyld at det å bli oppført på listen over bostyrere

Postadresse
Postboks 63, 4661 Kristiansand S

Sentralbord
38 17 63 00

Saksbehandler
Oddbjørn Ramse

Bankgiro

Organisasjonsnummer
926723480

Kontoradresse
Kristiansand: Tollbodgt 45
Arendal: Blødekjør 3 Farsund: Barbrosgt 21

Telefaks

Telefon
37886770

Ekspedisjonstid
Se nettside

Internett/E-post
domstol.no/agder-tingrett

agder.tingrett@domstol.no

innebærer at den enkelte advokat sier seg villig til å påta seg denne type oppdrag for tingretten, uten at det gir advokaten noe krav på tildeling av oppdrag eller en bestemt oppdragsmengde.

Eventuelle spørsmål kan rettes til leder for tingrettens faggruppe for konkurssaker, tingrettsdommer Daniel Løstegaard Olsen (daniel.lostegaard.olsen@domstol.no), eventuelt til tingrettsdommerne Truls Lie (truls.lie@domstol.no) eller Hilde Kjeksrud (hilde.kjeksrud@domstol.no).

Domstolen vil etter utløpet av fristen foreta en revisjon av listene.

Agder tingrett

Daniel Løstegaard Olsen
tingrettsdommer

Retningslinjer bobestyrer i konkurs- og

tvangsavviklingsbo

1. Utførelsen av oppdraget

1.1 *Generelt*

Oppdraget som bostyrer skal utføres i samsvar med konkurslovens regler. Retten vil også vise til Konkursrådets anbefalinger, se www.konkursradet.no. Oppdraget må ha høy prioritet hos bostyrer, og det må gjennomføres raskt og med god kvalitet.

Bostyreroppgavet er et personlig verv. Det er den enkelte advokat som oppnevnes, og ikke advokatkontoret/advokatfirmaet. Det forutsettes at bostyrer organiserer arbeidet på en rasjonell måte ved eget kontor, slik at det ikke oppstår dobbeltarbeid eller på annen måte medgår unødig tid ved at flere personer er involvert i oppdraget. Bostyrer bør benytte saksbehandler og advokatfullmektig der det er hensiktsmessig og kostnadseffektivt. Vanlig kontorstøttearbeid/funksjoner skal utføres av sekretær, og dette arbeid er inkludert i den ordinære timepris/salær til bostyrer. Retten vil samtidig understreke at styring, kontroll og ansvar tilligger bostyrer personlig. Arbeidet kan derfor ikke generelt settes bort til andre internt.

Retten forutsetter at alle bostyrere skal være i full virksomhet som advokat. Agder tingrett legger til grunn at bostyrer normalt skal avslutte sine oppdrag som bostyrer senest ved fylte 72 år.

Dersom bostyrer skal avslutte sin advokatpraksis, flytte utenbys eller skifte advokatkontor/advokatfirma, skal retten orienteres i god tid. En forutsetning for å være bostyrer for Agder tingrett er at advokaten har kontor i rettskretsen. Ved skifte av advokatkontor/advokatfirma vil retten i hvert enkelt tilfelle ta stilling til om advokaten fortsatt skal tildeles nye oppdrag, bl.a. på grunnlag av rammebetingelsene for bobehandling ved det nye kontor, fordeling av oppdrag og tilsvarende.

Fordeling av bostyreroppgavet ved de ulike rettsstedene tar utgangspunkt i fordelingsforskriftens system (FOR-2021-03-19-762), noe som innebærer at bostyreroppgavet normalt tildeles advokater med kontorsted i tilknytning til de enkelte rettsstedene hvor boet åpnes - Farsund, Kristiansand eller Arendal.

Retten vil forholde seg til bostyrer og ikke hans kontor. Bostyrer skal personlig møte på skiftesamlinger, men tingretten vil vurdere å innfase bruk av telefon/videoløsning i skiftesamlinger. Det er også aktuelt å delegere til saksbehandlere å avholde skiftesamlinger.

Kommunikasjon mellom bostyrer og retten i tilknytning til oppdraget skal skje via Lovisa/Aktørportalen, jf. ELSAM-forskriften § 3A, 3. ledd.

Det må ikke settes i gang arbeid som det ikke er dekning for i boets midler, i rekvirent-ansvaret eller i stilte garantier.

1.2 Prosessoppdrag

Bostyrer vil normalt være kompetent til å prosedere tvister for boet, og det vil i mange tilfeller være hensiktsmessig og rasjonelt. I noen tilfeller kan det av hensyn til arbeidsdeling og fremdrift, kompetanse og/eller for å få den nødvendige uavhengighet til oppdraget som prosessfullmektig, være en fordel å la dette utføres av en annen advokat. Inngåelse av oppdrag med annen advokat som prosessfullmektig for boet skal behandles av bostyret, og retten skal orienteres.

1.3 Lønnsgaranti

Etter forskrift nr. 999 av 28.10.1998 om statsgaranti for lønnskrav ved konkurs kapittel 5 skal bostyrer behandle søknader etter lønnsgarantiloven og bistå NAV i denne forbindelse. Dette er en viktig og prioritert oppgave for bostyrer. Det vises til Konkursrådets anbefaling av 9. september 2013, sist oppdatert i august 2014. NAV har også utarbeidet en omfattende veiledning, som bl.a. er tilgjengelig på NAVs nettsider – «Veiledning for bostyrer – Den statlige lønnsgarantiordningen». Retten forutsetter at bostyrer utfører disse plikter. Dekning av salær for arbeidet med lønnsgarantisøknader, skjer etter forskriften § 7-2. I bo med et stort antall lønnsgarantisøknader kan det være hensiktsmessig å engasjere ekstern bistand som har særskilt kompetanse på behandling av lønnskrav.

2. Innberetninger

2.1 Generelt

Innberetning etter konkursloven § 120 skal sendes retten innen tre måneder, dersom ikke den innberetning som er fremlagt i skiftesamlingen er godkjent som en innberetning etter § 120. Deretter skal bostyrer normalt hver tredje måned sende retten en skriftlig orientering om fremdriften ved bobehandlingen. I tillegg skal det hvert år sendes inn årsinnberetning med regnskap etter konkursloven § 121. Innberetningene skal følge Justisdepartementets mal, se Justisdepartementets rundskriv G 78/94 av 04.09.1994.

Innberetningene sendes inn til retten via aktørportalen. I forbindelse med første skiftesamling ønsker retten å få tilsendt kopi av innberetningen dagen før, slik at dommeren får mulighet til å lese gjennom innberetningen før skiftesamlingen.

2.2 Skyldnerens underskrift på innberetninger

Etter konkursloven § 120 annet ledd, annet punktum, skal innberetningen vedlegges en erklæring fra skyldneren om at opplysningene i innberetningen om dennes økonomiske forhold etter skyldnerens

vitende er riktige og uttømmende. Det er tilstrekkelig for retten at bostyrer innhenter original signatur fra skyldneren, og skanner inn dette som vedlegg til innberetningen i Aktørportalen. Dersom skyldneren er et selskap, skal erklæringen normalt avgis av styrets leder. Eventuelt kan den avgis av daglig leder eller annet styremedlem dersom man ikke oppnår kontakt med styrets leder. Slik underskrift skal innhentes på innberetninger etter konkursloven § 120 og bør også innhentes på senere innberetninger som ytterligere omtaler skyldnerens økonomiske forhold.

Dersom skyldnerens underskrift mangler, skal bostyrer av eget initiativ opplyse hvorfor denne underskrift ikke er innhentet. Hvis bostyrer senere i bobehandlingen oppnår kontakt med skyldneren, skal dennes underskrift da innhentes og erklæringen oversendes retten.

2.3 Kreditorutvalgets underskrift på innberetning

Når det er oppnevnt kreditorutvalg før første skiftesamling, skal dette medundertegne innberetningen. Når det ikke er oppnevnt kreditorutvalg før første skiftesamling og innberetning godkjennes på skiftesamlingen, er det ikke nødvendig med kreditorutvalgets underskrift. Dette vil gjelde selv om oppnevning skjer i samme rettsmøte. Alle innberetninger som avgis etter at kreditorutvalg er oppnevnt, skal medundertegnes av kreditorutvalget, jf. konkursloven § 120 første ledd. Det er tilstrekkelig for retten at bostyrer innhenter original signatur fra kreditorutvalget, og skanner inn dette inn i oversendelsen i Aktørportalen.

2.4 Årsinnberetninger

I bo der bobehandlingen ikke er avsluttet innen ett år, skal bostyrer sende inn årsredegjørelse, samt boregnskap, jf. konkursloven § 121. Årsredegjørelsen og boregnskapet skal forelegges kreditorutvalget, som skal undertegne dette, og påføre eventuelle merknader det måtte ha. Slik årsredegjørelse skal deretter innsendes hvert år så lenge bobehandlingen pågår.

2.5 Offentlighet av innberetningene

Innberetninger i konkurs er ikke offentlige dokumenter etter bestemmelsen i tvisteloven § 14-2 (2) eller andre bestemmelser om offentlighet. Agder tingrett er av den oppfatning det likevel bør utvises meroffentlighet så lenge dette ikke er i strid med bestemmelser om taushetsplikt. Innberetninger i konkurs er generelt av allmenn interesse. Opplysninger om hvem som er konkurs, hvem som har sittet i ledelsen for virksomheten og den virksomhet som er drevet er opplysninger som allmennheten med god grunn kan ha interesse for. Det samme bør gjelde om noen av de involverte er mistenkt for straffbare forhold. Offentlighet er viktig for å bekjempe konkursskriminalitet og for kreditorenes mulighet til å verne seg mot fremtidige tap.

Samtidig er visse opplysninger underlagt taushetsplikt. Dette gjelder særlig for opplysninger om "personlige forhold", jf. bl.a. konkursloven § 160, samt § 101 annet ledd, jf. § 18 annet ledd om forretningshemmeligheter. Innsyn i rettens dokumenter skal videre avvises "når hensynet til

privatlivets fred eller strengt personlige forhold krever det”, se tvisteloven § 14-4 (2) b. Retten ber bostyrerne utforme innberetningene slik at innberetningene ikke inneholder opplysninger undergitt taushetsplikt med mindre det unntaksvis skulle være nødvendig å medta slike opplysninger. Det vises til at innberetningene sendes ut til en stor krets av mottakere, og man kan ikke vite hvorledes disse behandler opplysningene som der gis.

Innberetningene bør i minst mulig grad inneholde sensitive personopplysninger, fullt personnummer (11 siffer i motsetning til fødselsdato), opplysninger om rent private forhold, helse og sosiale forhold eller psykiske forhold. Unntak kan gjelde dersom den det gjelder har samtykket i det og at disse opplysninger kan spres. Det bør også utvises forsiktighet med negativ omtale av en slik art eller slikt omfang at det kan aktualisere spørsmål for eksempel om injurier. Innberetningene skal likevel inneholde en beskrivelse av skyldnerens økonomiske virksomhet, mistanke om straffbare forhold og tilsvarende., se konkursloven § 120.

Dersom det unntaksvis er inntatt taushetsbelagte opplysninger vil retten be om at bostyrerne avslutningsvis i innberetningene tar inn et avsnitt som angir hvilke opplysninger dette er, slik at mottagerne av innberetningene blir seg dette bevisst, og slik at man lett kan sladde disse opplysninger ved offentliggjøring av innberetningen.

Publisering av innberetninger på internett kan være hensiktsmessig, men retten forutsetter at bostyrer følger gjeldende regelverk for slik publisering. Retten viser bl.a. til Datatilsynets anbefalinger om elektronisk behandling av personopplysninger. Bostyrer bør ha rutiner for hvor lenge innberetningene skal være tilgjengelige på nettet. Eventuelle innsigelser fra debitor bør også vedlegges innberetningen og være tilgjengelig sammen med innberetningen.

2.6 Utlevering av innberetninger

Ved henvendelse om å få kopi av innberetninger i konkursbo som er under behandling eller som er avsluttet, vil retten normalt henvise til bostyrer, som forutsettes å kunne utlevere disse (og eventuelt sladde sensitive personopplysninger o.l.). Konkursregisteret har opplyst at de utleverer innberetninger i inntil 5 år. De sladder opplysninger om straffbare forhold, konkursskarantene og andre personlige forhold før utsendelse. Ved utsendelse til offentlige myndigheter (herunder bostyrere) vil Konkursregisteret ikke sladde innberetningene. For øvrig vil retten selv kunne velge å utlevere innberetninger på forespørsel, jf. ovenfor.

2.7 Sluttinnberegning

Bostyrere utformer utkast til rettsbok som vedlegges sluttinnberetningen både ved innstillings-, tilbakeleverings- og utlodningsbo. Når fristen for merknader fra kreditorer mv. til forslaget i sluttinnberetningen er utløpt, gir bostyrer retten straks tilbakemelding i Aktørportalen.

3. Utlodninger

3.1 Generelt

Ved utlodninger skal dividenden normalt angis med 4 desimaler, og dividenden skal angis i sluttinnberetning og fremgå av utlodningen som også oversendes til retten.

3.2 Småbeløp

I en del bo er det mange kreditorer som vil få små beløp. Konkursloven § 128 tredje ledd gir hjemmel for at mindre beløp kan settes ut av betraktning. Dividende på beløp mindre enn ett rettsgebyr (pr. utlodningstidspunktet) kan settes ut av betraktning.

3.2 Renteberegning

Renten på boets bankkonto må beregnes tilstrekkelig langt frem i tid. Etter datering av sluttinnberetning skal det gå 14 dager før retten kan ta boet opp til slutning. Bostyrer sender retten skriftlig orientering når fristen er utløp. Deretter skal kjennelsen sendes til bostyrer, som igjen skal sende utlodningen til kreditorene med en måneds klagefrist. Dette tar minimum én måned og tre uker. Om renter ikke beregnes tilstrekkelig langt frem i tid, vil boet sitte igjen med et renteoverskudd. Retten vil anbefale at bostyrer normalt foretar en ny renteberegning umiddelbart før utbetaling, og at et eventuelt renteoverskudd fordeles forholdsmessig på de kreditorer som får utbetalt dividende. Subsidiært skal renteoverskuddet overføres retten som fører dem som tilfeldige inntekter for staten. Overstiger renteoverskuddet kr. 2.000 – 3.000, bør det overveies å foreta en "etterutlodning". Midlene skal under ingen omstendighet forbli hos bostyrerne.

Agder tingrett vil tilrå at renten beregnes ca. to måneder frem i tid fra sluttinnberetningen oversendes retten. Det gjøres oppmerksom på domstolloven § 140, 3. ledd, hvoretter retten kan beslutte at ankefristen over rettens kjennelse om å oppta boet til slutning og utlodning skal løpe i rettsferien.

Konkursloven § 132 første ledd påbyr for øvrig at dividende skal utbetales "så snart" klagefristen er utløpt. Følges dette vil man unngå ytterligere renteinntekter og medfølgende "etterutlodning".

3.3 Etterutlodninger

Innkommer det forøvrig beløp til boet etter en utlodning, skal boet etterutloddet. Dersom dette medfører merarbeid som skal honoreres, må det lages en kort orientering. Agder tingrett er av den oppfatning at det ikke vil være særlig arbeidskrevende for en trent bostyrer å sette opp en etterutlodning og foreta utbetaling av denne. Retten må deretter avsi kjennelse, jf. konkursloven § 157 tredje ledd, før etterutlodningen sendes kreditorene i samsvar med konkursloven § 128 fjerde ledd og § 132. Det blir med andre ord på samme måte som ved en vanlig utlodning. Det minnes i denne sammenheng også om at man etter konkursloven § 128 tredje ledd kan sette mindre

dividender ut av betraktning, slik at det i praksis vil bli få utbetalinger til kreditorene.

Utbetaling uten utlodning kan foretas av bostyrer på egen hånd når utbetalingen størrelse og antallet mottagere gir grunnlag for det. Dette vil typisk kunne gjelde mindre renteoverskudd etter boavslutningen, eller når boet ellers mottar mindre beløp – normalt under kr. 50.000 – og dette utvilsomt skal fordeles på 1 – 3 kreditorer. Bostyrer kan i disse tilfeller beregne seg et salær på inntil kr. 3.000 uten rettens forhåndssamtykke. Retten kan orienteres i forkant, og skal uansett ha en skriftlig orientering etter utbetalingen har funnet sted.

3.4 "Overskudd" i innstillingsbo

Dersom det i innstillingsbo etter konkursloven § 135 er et mindre "overskudd", kan bostyrer etter avtale med retten utbetale dette som ekstraordinært avdrag til den eller de kreditorer med høyest prioriterte krav. Subsidiært skal "overskuddet" overføres retten som fører beløpet som "tilfeldig inntekt for staten".

3.5 Overføring av midler – sentralisering av økonomi- og regnskap i domstolen.

Økonomi- og regnskapsoppgaver tilknyttet blant annet skiftesaker i Agder tingrett er overført til domstolens felles regnskapsenhet (DRL) i Trondheim, og domstolen har derfor ikke lenger lokalt ansatte som tar seg av disse oppgavene. Dette medfører i hovedsak følgende endringer for våre bostyrere:

- Alle henvendelser vedrørende faktura (fristutsettelse, fakturakopi m.m.) må sendes til: drlpost@domstol.no.
- Det godtas ikke lenger overføringer til domstolens konto uten bruk av faktura/KID.

Dersom et bo mottar midler etter boavslutning som skal overføres til Staten, må domstolen kontaktes, og det vil bli tatt stilling til om faktura skal utstedes. Domstolen vil da eventuelt ta kontakt med DRL som vil sende faktura til boet.

4. Boregnskap

4.1 Generelt

Mal for boregnskap fremkommer på <https://www.konkursradet.no/maler.304754.no.html>, og retten forutsetter at bostyrerne følger denne malen. Boregnskapet skal undertegnes også av kreditorutvalget, som derved innestår for at regnskapet er gjennomgått og riktig. Ved dividendebo skal kreditorutvalget også bekrefte at utbetalingene er foretatt slik det fremgår av uttellingslisten, fortrinnsvis ved bekreftelse på uttellingslisten, jf. konkursloven § 132 tredje ledd. Bostyrer skal ikke sende inn hele regnskapet med bilag, da retten legger til grunn at kreditorutvalget har revidert

regnskapet når kreditorutvalget har undertegnet dette. Kostnader ved kjøp av tjenester fra nærstående – feks. datter-/søsterselskap av advokatfirmaet - som er belastet boregnskapet, skal det gis særskilt opplysning om i salæranmodningen.

4.2 *Merverdiavgift*

Konkursboet må betale merverdiavgift etter gjeldende regler. Bostyrer skal opplyse om han har kontrollert om det foreligger momsplikt. Konkursboet kan registreres som avgiftspliktig dersom konkursdebitor drev avgiftspliktig virksomhet og skulle vært registrert i avgiftsmanntallet ved konkursåpning, eventuelt dersom konkursboet selv har hatt tilstrekkelig avgiftspliktig omsetning til selv å bli registrert som avgiftsplikt. Det vises bl.a. til Konkursrådets uttalelse nr. 42. Bobestyrer må i de tilfeller som ikke registreres automatisk se på om vilkårene for registrering likevel kan foreligge. Det vil være hvor debitor likevel skulle vært registrert i momsregisteret eller boet selv har tilstrekkelig omsetning for registrering.

4.3 *Legalpant*

Legalpant jf. panteloven § 6-4 skal gå til å dekke nødvendige boomkostninger. Det er ønskelig at beløpet fremkommer av innberetningen, og den andel av legalpantet som er benyttet skal fremkomme som egen linje i boregnskapet.

5. Salær

5.1 *Bostyrer og bostyrers kontor*

Etter konkursloven § 157 fastsettes godtgjørelse til bostyrer m.v. av retten i forbindelse med avslutningen av bobehandlingen. Dette skjer etter forslag fra bostyret. Agder tingrett knytter bostyrersalæret til den offentlige salærsatsen. Ved å knytte bostyrers salær til den offentlige salærsatsen vil bostyrersalæret bli automatisk regulert årlig. Agder tingrett forbeholder seg retten til å endre på denne ordning, dersom den skulle vise seg å få utilsiktede virkninger.

Agder tingrett vil for konkursbo og tvangsavviklingsbo ha følgende normgivende timesatser:

Bostyrers eget arbeid: inntil $1\frac{3}{4}$ x offentlig salærsats

Ansatt advokat: inntil $1\frac{1}{4}$ x offentlig salærsats

Advokatfullmektig: inntil offentlig salærsats

Saksbehandler: inntil 3/5 x offentlig salærsats

Andre partnere ved kontoret kan godtgjøres tilsvarende bostyrers eget arbeid.

Det forutsettes at vanlig kontorstøtte, sekretærarbeid, samt utgifter til kopiering, porto og tilsvarende er inkludert i ovennevnte satser. Det forutsettes videre at saksbehandleroppgaver (typisk lønnsgaranti, regnskap) for en stor del utføres av saksbehandler ved kontoret. Det er bare slikt særskilt saksbehandlerarbeid som utføres av kvalifiserte saksbehandlere som godtgjøres særskilt.

I utgangspunktet godtgjøres innstillingsbo etter samme satser som ovenfor, men retten forutsetter at arbeidet i disse bo utføres rasjonelt og at bobehandlingen ikke omfatter unødige arbeidsoperasjoner, slik at det ikke pådras unødige kostnader. Ved enkel bobehandling, kan store deler av arbeidet utføres av advokatfullmektig eller andre ansatte. I utgangspunktet bør det ikke være nødvendig å pådra hele rekvirentansvaret på 50 x rettsgebyret. Det presiseres at rammen er nøyaktig 50 x rettsgebyret, og det er ikke anledning til å pådra større omkostninger enn dette uten etter forutgående særskilt godkjennelse fra retten.

Når det gjelder bo med særskilt krevende arbeid, kan det være aktuelt å honorere slikt arbeid med en høyere timesats, vanligvis med inntil 2 x offentlig salærsats. Retten vil understreke at det bare rent unntaksvis skal gis slikt forhøyet salær. Honorering etter denne satsen vil for eksempel kunne være aktuell når boet har en størrelse og kompleksitet som gjør at det i åpningsfasen er nødvendig å utføre store deler av arbeidet utover normal arbeidstid for å få oversikt over boet og eventuelt få solgt virksomheten. Dette vil normalt bare være perioden frem til første skiftesamling. Det kan også honoreres etter satsen hvor behandlingen av boet reiser særskilt kompliserte juridiske problemstillinger og dette krever en kompetanse man ikke kan forvente at vanlige bostyrere besitter. Den forhøyede timesats skal bare benyttes for den del av arbeidet som er særlig krevende. Det øvrige boarbeidet honoreres etter normale satser.

Salæret fastsettes ved avslutningen av bobehandlingen, og salærfastsettelsen vil skje etter en helhetsvurdering av det samlede salær, om timeforbruket har vært nødvendig og totalsalæret er rimelig i forhold til nedlagt innsats og resultat.

5.2 Kreditorutvalg

Godtgjørelse til kreditorutvalg er bare aktuelt ved dividendebo og tilbakeleveringsbo med mindre annet er særskilt bestemt. Satsene vil normalt utgjøre:

Vanlig kreditorutvalg inntil 2/5 x offentlig salærsats

Kreditorutvalg med særskilt kompetanse inntil 4/5 x offentlig salærsats

Studentmedlemmer inntil 1/5 x offentlig salærsats

Retten vil minne om at kreditorutvalget først og fremst er representant for kreditorene og har oppgave som kontrollorgan. Det er arbeidet som kontrollorgan som skal danne grunnlaget for honorar som kreditorutvalgsmedlem. Oppnevnte kreditorutvalgsmedlemmer kan også ha en generell bransjekunnskap.

Det kan være grunnlag for at bostyrer knytter til seg spesielle ressurspersoner, som tidvis også er kreditorrepresentanter. Slike ressurspersoner skal honoreres særskilt for dette, og da er det en direkte utgift for boet. Bostyrer bør vise varsomhet med å engasjere kreditorutvalgsmedlemmer som slik medhjelper for boet, da det lett vil medføre at disse kommer i en dobbeltrolle som kan gå ut over deres funksjon om kontrollorgan. For øvrig må det generelt utvises forsiktighet med å pådra boet kostnader ved ekstern bistand.

5.3 Borevisor

Borevisor godtgjøres normalt etter følgende satser:

Borevisor inntil 1 ¼ x offentlig salærsats

Revisorassistent inntil 3/5 x offentlig salærsats

5.4 Arbeid over flere år

Dersom bobehandlingen går over flere år og salærsatsen endres underveis, skal arbeidet honoreres etter salærsatsen i det enkelte år arbeidet utføres. Salæroppgaven må da spesifiseres slik at det fremgår hvilket år arbeidet utføres i.

5.5 Salæroppgave – timeforbruk

Utgangspunktet er at bare nødvendig arbeid og tidsforbruk ved en rasjonell innretning av arbeidet skal honoreres. Det forutsettes at tidsforbruket er nødvendig og samlet salær må være rimelig. Bostyrer har ansvar for at arbeidet legges opp rasjonelt og at det ikke brukes tid på arbeidsoppgaver som er unødvendige eller som man bør forstå ikke fører frem. Det er også en forutsetning at bostyrer delegerer arbeidsoppgaver til sekretær, saksbehandler og fullmektig. Dersom bostyrer i liten grad benytter seg av sekretær eller saksbehandler skal slikt arbeid normalt ikke honoreres etter høyeste sats. Nødvendig etterarbeid kan inkluderes i salæret.

Salærforslaget skal være uten merverdiavgift og med angivelse av den merverdiavgift som påløper. Bostyrer må opplyse om debitor har utøvet virksomhet som er registrert i avgiftsmanntallet. Dette er nødvendig for at retten på en enkel måte kan se om det er gjort fradrag for refusjonskrav i de tilfeller hvor boet har krav på det.

5.6 Salæroppgaven

Retten ønsker at tidsforbruket skal spesifiseres på følgende måte i salæroppgaven:

Utført av:	Antall timer:	Timesats:	Beløp ekskl. m.v.a.
------------	---------------	-----------	---------------------

Bostyrer

Ansatt advokat

Advokatfullmektig

Saksbehandler

Sum

Dersom bobehandlingen går over flere år, slik at det er aktuelt å benytte forskjellig timesats, må timeforbruket det enkelte år angis. Salæroppgaven må angi de arbeidsoppgaver som er utført, og omtale arbeidsoppgaver som har vært særlig arbeidskrevende – eller hvor det er medgått mer tid enn normalt.

I bo med samlet salær på over kr. 200.000 eks. mva. skal bostyrer uoppfordret redegjøre for timeforbruket for de enkelte arbeidsoperasjonene (for eksempel salg av virksomheten, omstøtelse, innfordring av utestående, straffbare forhold, utredning av særlige spørsmål m.v.) i salæroppgaven. Oppgaven skal kun angi en skjønnsmessig fordeling av timeforbruket på de enkelte arbeidsoperasjoner (bobehandlingens innledende fase kan være en kategori). Retten ønsker ikke tilsendt timelistene med mindre retten særskilt ber om dette. Også i andre bo bør bostyrerne være forberedt på at retten kan be om slik redegjørelse og/eller timelister. Registreringen av timer bør derfor innrettes slik at bostyrer enkelt kan gi slik redegjørelse.

I salæroppgaven skal bostyrer opplyse om øvrige inntekter han/hun eller andre advokater ved samme advokatkontor har hatt i forbindelse med bobehandlingen. Det kan være provisjoner eller tilsvarende ved salg av eiendeler tilhørende debitor eller som panthaverne har tatt beslag i, hvor kostnaden ikke er belastet boet. For ordens skyld presiseres det at bostyrer ikke selv er megler ved

salg av boets eiendeler, det er egensalg. Det skal også opplyses om inntekter ved utredningsarbeid eller lignende, prosessoppdrag eller andre typer oppdrag fra enkeltkreditor og som betales av denne.

Retten minner også om at bostyrers samlede salæranmodning og kreditorutvalgets honorar skal omtales i sluttinnberetningen.

5.7 Særskilt opplysning om bruk av medhjelper

Dersom boregnskapet er belastet med kostnader til bruk av ekstern medhjelper eller andre som har utført oppgaver for boet – deriblant eksterne advokater, skal dette omtales i salæroppgaven med opplysning om hvem som har utført dette, hvilke oppgaver den enkelte har utført og hvilken godtgjørelse den enkelte medhjelper har fått, samt en kort begrunnelse for bruk av slik medhjelper. Dette kan være relevante momenter ved rettens fastsettelse av bostyrers salær. Det skal opplyses særskilt om kjøp av tjenester fra nærstående til bostyrer eller advokatfirmaet. Honorering av andre advokater eller ansatte ved samme advokatkontor som bostyrer skal skje gjennom bostyrers salær, mens honorering av eksterne advokater fremstår som en boutgift.

5.8 Dekning av salær fra lønnsgarantiordningen

Dersom det er aktuelt at deler av salæret skal dekkes av NAV, jf. § 7-2 nr. 3 i lønnsgarantiforskriften av 28.10.1998, skal det opplyses særskilt i salæroppgaven og fremgå av boregnskapet. NAV skal varsles av bostyrer med oversendelse av salæroppgave. Merverdiavgift dekkes bare av NAV dersom boet ikke har fradragsrett for inngående mva.

5.9 Å-konto betaling av salær

Utbetaling av salær til bostyrer og borevisor før avslutning av bobehandlingen er bare aktuelt i de større konkursboene, hvor bobehandlingen normalt tar mer enn ett år.

Utbetaling av salær før avslutning av bobehandlingen skal bare skje dersom retten har gitt skriftlig samtykke til dette før utbetaling finner sted, jf. konkursloven § 157 siste ledd. Retten vil bare gi samtykke til à-konto utbetaling to ganger pr. år pr. konkursbo. Beløpet bør være på minst kr. 50.000 eks. mva. pr. à-konto utbetaling. À-kontobeløpet skal heller ikke overstige 90% av det salær som er påløpt på utbetalingstidspunktet. Det skal videre presiseres at dette er et à-konto beløp, slik at det endelige salær først fastsettes ved avslutningen av bobehandlingen. Agder tingrett forbeholder seg retten til å kunne kreve tilbake for meget utbetalt à-konto salær.

6. Straffbare forhold

Etter konkursloven § 120 første ledd nr. 5 skal bostyrets innberetning bl.a. inneholde opplysninger om det i forbindelse med skyldnerens økonomiske virksomhet er mistanke om straffbare forhold. Videre

har bostyrer etter konkursloven § 122a plikt til å gi påtalemyndigheten opplysninger dersom det er mistanke om straffbare forhold. Slike opplysninger skal gis så tidlig som mulig i bobehandlingen, og helst i løpet av de første 6 måneder etter boåpningen. Bestemmelsen har også en hjemmel for at bostyrer kan få særskilt godtgjørelse fra det rekvirerende organ dersom arbeidet med å fremskaffe opplysninger og dokumenter til påtalemyndigheten faller utenfor boets ordinære bobehandling. Spørsmålet om slik godtgjørelse bør i tilfelle avklares på forhånd med det rekvirerende organ. En gjennomgang av mulige straffbare forhold er således en viktig oppgave i bobehandlingen.

Retten vil i denne forbindelse vise til <https://www.konkursradet.no/anbefaling-om-anmeldelse-av-straffbare-forhold.308018.no.html> . Anbefalingen har både en gjennomgang av de mest aktuelle straffebestemmelser, avklaring av hvilke forhold som normalt kan unnlates anmeldt og en anbefaling om hvordan bostyrers plikter skal oppfylles. Det vises også til Agder politidistrikt sine rutiner for politianmeldelse fra bostyrer, herunder mal for anmeldelse og skjema for rolleoversikt i konkursboet.

Retten vil minne om Justisdepartementets særskilte garantiordning til videre bobehandling i bo der det er mistanke om økonomisk kriminalitet. Det vises til Justisdepartementets rundskriv G 10/2005 av 29.11.2005. Søknad om garanti sendes til retten. Retten har fullmakt til å avgjøre søknader på inntil kr. 100.000. I de bo hvor det er stilt garanti etter denne ordningen, skal bostyrer i forbindelse med avslutningen av bobehandlingen lage en kort rapport til retten. Det skal i rapporten opplyses hvor meget av den stille garanti som er brukt, om saken er anmeldt eller oversendt påtalemyndigheten, om det er foreslått konkursskarantene og helt kort hva midlene er brukt til. Slik rapport kan avgis på det skjema som er vedlegg 2 til departementets rundskriv. Retten vil minne om at slik rapport skal avgis selv om det i det aktuelle bo ikke er trukket på den bevilgede garanti.

7. Konkurskarantene

7.1 Vilkår for ileggelse av konkursskarantene

Bostyrets forslag om konkursskarantene etter konkursloven § 142 første ledd nr. 1), ved mistanke om straffbare forhold, bør utformes like presist som en tiltalebeslutning. Det innebærer at det må angis hvilke straffebestemmelser som det er skjellig grunn til å anta er overtrådt, uten at det for de sentrale bestemmelser er nødvendig å gjengi hele ordlyden. Deretter må det beskrives konkret hvilke handlinger som man mener dekker gjerningsinnholdet, og når handlingen skal være begått. Vurdering av de subjektive vilkår hører også med, og for personer som har vært involvert i selskaper er det viktig å være presis med deres tilknytningsforhold til selskapet, samt det straffbare eller klanderverdige forhold. Det må være en klar angivelse av den rolle/posisjon vedkommende har hatt, knyttet til de karantenebetingende forhold i den angjeldende periode. Tilknytning til konkursskyldneren kan det av og til være nødvendig å presisere, jf. lovens ordlyd, hvor det heter "i forbindelse med konkursen".

Når det gjelder forslag om konkursskarantene etter konkursloven § 142 første ledd nr. 2), om uforsvarlig forretningsførsel, må det gis en svært konkret begrunnelse for hvorfor vedkommende antas uskikket, samt en konkret vurdering av om de øvrige vilkår i bestemmelsen foreligger. Det er krav om årsakssammenheng, jf. "på grunn av uforsvarlig forretningsførsel" er "uskikket til å stifte nytt selskap eller å være styremedlem eller daglig leder". Denne årsakssammenheng må påvises i forslaget om karantene.

Etter konkursloven § 142 tredje ledd skal det også vurderes om konkursskarantene er rimelig. Selv om vilkårene i konkursloven § 142 første ledd er oppfylt, behøver ikke en karantene være rimelig. Det må foretas en egen vurdering av om rimelighetskriteriet er oppfylt. I denne forbindelse vil det regelmessig bl.a. være relevant for retten å ha kjennskap til om vedkommende tidligere har vært innblandet i konkurs og hvordan disse konkursene er behandlet. Saksnummer bør oppgis. Det bør også opplyses om utfallet av behandlingen av tidligere konkurser, og om noen av de involverte i nærværende konkurs tidligere er ilagt karantene.

Det minnes om adgangen til å ilegge bakmenn karantene, dersom de "reelt har utøvet verv", jf. konkursloven § 142 siste ledd nr. 2). Stråmenn kan ilegges karantene etter de øvrige bestemmelsene; nettopp det forhold at man er en person som lar seg utnytte av andre kan være et karantenebetingende moment, jf. kravet om "uskikket". Om man er for passiv eller lar seg overstyre er videre et moment for at man er uskikket.

Innen et styre bør det presiseres hvorfor man spesielt velger karanteneforslag for en eller flere, men ikke for de øvrige. Ofte kan det være naturlig å velge styreleder og daglig leder, da de har vært de mest sentrale. Men her er forholdene forskjellige fra selskap til selskap.

Personlige næringsdrivende som er gått konkurs, kan ilegges karantene, selv om karantenen ikke er til hinder for å starte personlig virksomhet på nytt og få registrert nytt enkeltpersonforetak. Det kan for eksempel være på sin plass å ilegge karantene for å hindre at vedkommende gis anledning til å starte opp i et aksjeselskap hvor det er begrenset ansvar.

7.2 Tidspunktet for forslag om konkursskarantene

Konkursloven forutsetter at bostyrer foretar en vurdering av om det foreligger forhold som omfattes av reglene om konkursskarantene innen tre måneder, se konkursloven § 120 første ledd nr. 7. Retten ønsker også at karantenevurderingen gjøres så tidlig som mulig og helst i løpet av de første 6 måneder etter boåpningen. Det er to praktiske forhold som tilsier at en vurdering av karantenespørsmålet ikke utsettes til avslutningen av bobehandlingen:

1. Dersom det blir avholdt muntlige forhandlinger til avgjørelse av karantenespørsmålet, bør bostyrer være tilstede. Hvis boet er sluttet når de muntlige forhandlinger avholdes, oppstår et praktisk spørsmål om honorering av bostyrer (se pkt. 7.4 nedenfor).
2. Konkurslovens utgangspunkt er at karantenetiden skal begynne å løpe fra konkursåpning. Det skal etter rettspraksis være en særskilt grunn for å gjøre unntak fra dette utgangspunkt. Slik grunn kan være å unngå å ramme senere inngåtte verv, men ikke å rette opp sen saksbehandling.

7.3 Varsel – rett til muntlig forhandling

Den person som det foreslås konkurskarantene for, må varsles om dette før retten avsier kjennelse om konkurskarantene. Videre må vedkommende opplyses om at han/hun har rett til å kreve muntlige forhandlinger i retten før kjennelse om konkurskarantene avsies. Retten vil derfor be om bostyrerne alltid skriftlig varsler den person det foreslås konkurskarantene for, om forslaget. I varselet skal vedkommende få en frist på minst to uker (fra avsendelsen) til å fremsette bemerkninger til karanteneforslaget og samtidig gjøres oppmerksom på muligheten til å kreve muntlige forhandlinger. Dette må gjøres selv om vedkommende er representert ved advokat eller selv må formodes å kjenne prosessreglene. En slik formulering kan passende være:

“Dersom De har noen innsigelser eller kommentarer til forslaget om konkurskarantene, bes De redegjøre skriftlig for dette innen den (konkret dato). Slik uttalelse skal sendes Agder tingrett med kopi til bostyrer. De gjøres oppmerksom på at De kan kreve muntlige forhandlinger om karantenespørsmålet innen samme frist. Retten vil i så fall innkalle til rettsmøte. Dersom De ikke innen fristen krever muntlige forhandlinger, anses De å ha gitt avkall på dette”.

Retten ber om at bostyrer sender retten kopi av varselet til vedkommende samtidig med at forslag om konkurskarantene fremmes overfor retten.

7.4 Karanteneforslaget

Forslaget om konkurskarantene fremmes overfor retten via Aktørportalen. I forslaget kan det gjerne vises til de relevante avsnitt i innberetningen. Brevet til retten skal inneholde forslaget om konkurskarantene med den konkrete begrunnelse. Opplysninger som kan anses å være av mer personsensitiv karakter, kan hensiktsmessig gis i brevet til retten og ikke i innberetningen. Det bør vedlegges en rolleutskrift fra Brønnøysundregistrene for de verv vedkommende er registrert med. Rolleutskriften bør være à jour pr. forslagstidspunktet.

Hovedregelen er at karantenen løper fra konkursåpning, jf. konkursloven § 142 tredje ledd. Dersom karantenen skal løpe fra et senere tidspunkt, må det være en særskilt grunn for dette. Slik grunn kan være å unngå å ramme senere verv, at behandlingen med å klargjøre de straffbare forhold og forslag

om konkurskarantene er blitt vesentlig forsinket av forhold som kan lastes skyldneren m.v. Bostyrer må alltid gi en særskilt begrunnelse dersom det foreslås unntak fra hovedregelen om at karantene skal løpe fra konkursåpning.

Forslaget om konkurskarantene kan gå ut på at vedkommende også skal fjernes fra eksisterende verv, jf. konkursloven § 142 fjerde ledd. Det bemerkes at det er adgang til å beslutte dette, selv om det ikke nødvendigvis foreligger klanderverdige forhold ved utøvelsen av øvrige verv. Beslutning om fjerning fra andre verv kan begrenses slik at det likevel ikke skal gjelde ett eller flere konkrete verv. Dersom forslaget munner ut i at karantene også skal omfatte eksisterende verv, bør bostyrer i forslaget presisere alle verv dette skal gjelde, da en eventuell kjennelse vil også omfatte plikt til å fratre verv som ikke er registrert i Brønnøysundregistrene.

At vedkommende allerede er i karantene, men denne går ut før ny to-års frist er omme, er ikke til hinder for ileggelse av ny karantene. Det må i disse tilfeller – på vanlig måte – vurderes om en ny karantene vil virke urimelig for vedkommende, jf. konkursloven § 142 annet ledd.

Det er viktig at bostyrer benytter korrekt og oppdatert adresse, samt øvrige personopplysninger for de personer som blir foreslått ilagt karantene. Feil opplysninger medfører unødvendig arbeid og bortkastet tid for retten og for hovedstevnevitnet. Retten ber om at den faktiske adresse kontrolleres på det tidspunkt karantenen foreslås. Det er ikke uvanlig at skyldneren har en annen adresse på dette tidspunkt enn ved boets åpning eller den som er registrert i Folkeregisteret. Likeledes bes om at hele – og korrekt – fødselsnummer oppgis i forslaget om konkurskarantene (men ikke i innberetningen). Dersom posten til skyldneren blir omadressert til bostyrer på det tidspunkt begjæring om konkurskarantene er til behandling, må dette opplyses særskilt til retten, sammen med opplysning om hvorledes skyldneren da kan nås med skriftlige meldinger.

7.5 Honorering av bostyrer ved muntlig forhandling

Bostyrers honorar også for dette skal i utgangspunktet dekkes av boets midler (inkl. rekvisitansvaret). Dersom bobehandlingen er avsluttet på det tidspunkt den muntlige forhandling avholdes, kan retten etter konkursloven § 73 tredje ledd dekke bostyrers salær. Vanligvis dekkes inntil 3 timers forberedelse, samt den tid rettsmøtet tar. Slik ekstraordinær honorering må alltid klareres med behandlende dommer på forhånd.

7.6 Partsforhold ved behandling av konkurskarantene

Påtalemyndigheten kan ha partsinteresse i f.m. behandling av forslaget om konkurskarantene, jf. konkursloven § 143 annet ledd. Det er derfor viktig at bostyrer oversender forslaget om

konkurskarantene og innberetningen til påtalemyndigheten, slik at denne gis mulighet til å tre inn som part.

Konkursboet har også etter samme bestemmelse rett til å opptre som part. Plikten til å inngi lovbestemte innberetninger, forslag og konkurskarantene og vurderinger til retten innebærer ikke at boet anses som part. Dette er bostyrers valg, og skjer normalt ved melding til retten om at boet vil opptre som part. Boet kan tre inn som part når som helst. Dersom bostyrer sender eget prosesskrift, er det antatt at boet påberoper seg partsrettigheter. Bostyrer bør være bevisst på om boet skal tre inn som part, bl.a. av hensyn til at det bare er parter som kan idømmes og tilkjennes saksomkostninger.

Ved eventuell anke i forbindelse med konkurskarantene har tingretten anledning til å komme med bemerkninger overfor ankeinstansen. Retten kan her be om bostyrers uttalelse, uten at det antas å innebære at boet trer inn som part.

7.7 Brudd på karantene

Overtredelse av ilagt karantene er straffbart, jf. konkursloven § 143a. Dersom det oppdages brudd på karantenebestemmelsene, må bostyrer straks innberette dette for påtalemyndigheten, med kopi til retten.

8. Diverse

8.1 Oppnevning av kreditorutvalg

Selv om det etter konkursloven ikke er påkrevet med et kreditorutvalgsmedlem, er Agder tingrett av den oppfatning at det i bo som behandles ved i utgangspunktet bør oppnevnes kreditorutvalg. Unntak gjelder bo av mindre størrelse og hvor det ligger an til innstilling av bobehandlingen. Retten ber derfor om at bostyrerne i øvrige tilfelle fremmer forslag på kreditorutvalg til første skiftesamling.

Boets regnskaper kontrolleres av kreditorutvalget i de tilfeller hvor det ikke er oppnevnt borevisor. I andre tilfeller skal bostyrer normalt innhente revisorerklæring fra egen eller ekstern revisor som godkjenner boregnskapet. I enkle bo hvor regnskapet har et marginalt antall poster, kan tingretten selv velge å kontrollere boregnskapet, jf. konkursloven § 90, 4. ledd. Dette bør i tilfelle avklares i første skiftesamling.

8.2 Generalpolise/bostyrerforsikring

Bostyrere plikter å tegne forsikringsavtale for sitt arbeid som bostyrer. Det vises til nærmere informasjon på nettsidene til Den Norske Advokatforening. Dekningen utgjør som utgangspunkt kr. 50 millioner. Premien utgjør kr. 1.305 for bo som åpner i 2022.

* * *

Agder tingrett, reviderte rutiner gjeldende fra 01.09.2022. Det legges opp til at rutinene skal gjelde for konkurs- og tvangsavviklingsbo som åpnes fra og med 01.09.2022, samt så langt det passer for bostyrerarbeid i eldre bo som utføres fra denne datoen.